

MAA-AMET

MAA-AMETI ARENGUKAVA AASTATEKS 2018–2021

2017

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. MAA-AMETI TEGEVUSVALDKONNAD, MISSIOON, VISIOON JA PÕHIVÄÄRTUSED ...	4
1.1. Maa-ameti tegevusvaldkonnad	4
1.2. Maa-ameti missioon.....	5
1.3. Maa-ameti visioon	5
1.4. Maa-ameti põhiväärtused.....	5
2. STRATEEGILISED EESMÄRGID JA UUED ARENDUSED	6
2.1. Tegevusvaldkond: maaküsimuste kompetentsikeskuse arendamine	6
2.1.1. Tegevussuund: maareformi lõpetamine	6
2.1.2. Tegevussuund: riigimaade haldamine	7
2.1.3. Tegevussuund: maa hindamise alase tegevuse koordineerimine	8
2.1.4. Tegevussuund: riigi huvide kaitsmine planeeringumenetluses	9
2.2. Tegevusvaldkond: ruumiandmete kompetentsikeskuse arendamine.....	9
2.2.1. Tegevussuund: ruumiandmete infrastruktuuri arendamine ja sellealase tegevuse koordineerimine.....	10
2.2.2. Tegevussuund: geodeetilise süsteemi haldamine ja arendamine	12
2.2.3. Tegevussuund: Eesti topograafia andmekogu andmete hõive ja kaartide koostamine	13
2.2.4. Tegevussuund: aadressiandmete süsteemi haldamine ja kohanimeregistri pidamine.....	14
2.2.5. Tegevussuund: geoloogilise ja maavarade andmestiku pidamine.....	14
2.2.6. Tegevussuund: katastriandmete registreerimine, haldamine ja kvaliteedi tõstmine	15
3. ORGANISATSIOONI ARENDAMINE	18
3.1. Arendussuund: personalijuhtimine	18
3.2. Arendussuund: strateegiline juhtimine	19
3.3. Arendussuund: kommunikatsioon ja klienditeenindus	19

SISSEJUHATUS

Käesolev dokument on Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas tegutseva valitsusasutuse Maa-ameti strateegiline tegevusplaan. Maa-ameti arengukava püstitab järgneviks neljaks aastaks strateegilised eesmärgid ja prioriteetsed tegevused ning annab ülevaate organisatsiooni arendussuundadest ja nende täitmiseks vajalikest tegevustest. Infotehnoloogiliste arenduste planeerimiseks on koostatud eraldi Maa-ameti infotehnoloogia strateegia aastateks 2016–2020, mis arvestab “Eesti infoühiskonna arengukava 2020” ja selle rakendusplaaniga. Püstitatud strateegilised eesmärgid on üheks aluseks Maa-ameti iga-aastase tööplaani ja valdkondlike alamstrateegiate väljatöötamisel ning ellurakendamisel. Eesmärkide saavutamist hinnatakse kokkulepitud mõõdikute abil.

Maa-amet on Eesti ruumiandmete arengu eestvedaja, maatoiminguid tegevate osapoolte suunaja ja ühendaja. Maa-amet tahab olla kompetentsikeskus kõikidele maaomanikele ning maa- ja ruumiandmete kasutajatele.

Käesolev arengukava koosneb kolmest peatükist. Esimene peatükk tutvustab organisatsiooni tegevusvaldkondi, millest lähtuvalt on arengukava ülesehitatud, Maa-ameti missiooni ja visiooni ning loetleb organisatsiooni põhiväärtused. Teises peatükis on tegevusvaldkondade kaupa välja toodud Maa-ameti eesmärgid koos mõõdikutega, prioriteetsed tegevused, arendussuunad ja tegevused nende saavutamiseks.

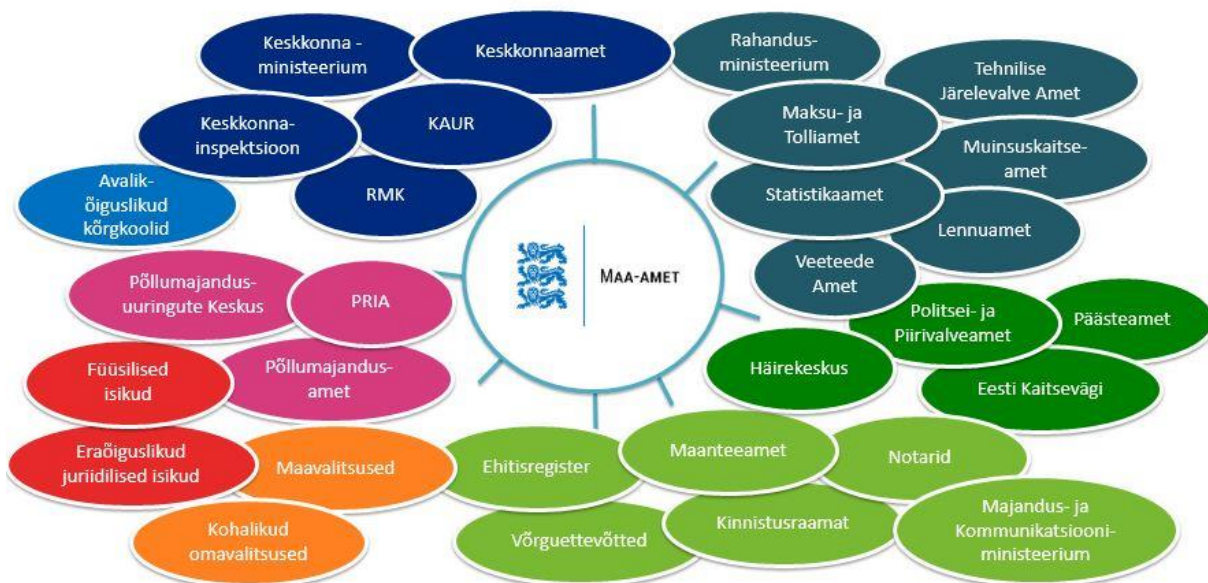
Kolmas peatükk käsitleb organisatsiooni kui terviku arengut, mis on jaotatud arendusvaldkondadeks ning kirjeldab organisatsiooni hetkeolukorda, arendussuundi ning nende elluviimise perioodi. Arvestades asjaolu, et paljud tugifunktsioonid on konsolideeritud ning nende arendamine ja koordineerimine toimub keskselt läbi Keskkonnaministeeriumi või tugikeskuste, kajastab käesolev arengukava vaid Maa-ameti korraldada ja arendada olevaid tegevusi.

1. MAA-AMETI TEGEVUSVALDKONNAD, MISSIOON, VISIOON JA PÕHIVÄÄRTUSED

1.1. Maa-ameti tegevusvaldkonnad

Maa-ameti üheks tegevusvaldkonnaks on katastriandmete ja teiste ruumiandmete haldamine, tootmine ja ruumiandmete teenuste arendamine. Ruumiandmed on nii avalikus kui ka erasektoris oluliseks aluseks otsuste tegemisel. Maa-amet peab maakatastrit, mis on üks riigi põhiregistritest ja sisaldab andmeid omandi ruumilise ulatuse kohta. Samuti haldab ja arendab Maa-amet ruumiandmete infrastruktuuri kindlustavaid süsteeme – aadressiandmete süsteem, geodeetiline süsteem ja Eesti topograafia andmekogu ning lisaks kitsendusi põhjustavate objektide, haldusjaotuse, kohanimede ja teiste oluliste ruumiandmekogude andmeid. Maa-amet on kaasaegsete geoinformaatika põhimõtete kohaselt hallanud ruumiandmeid üle 15 aasta, mille käigus on omandanud ainulaadse kogemuse ja kõrge ruumiandmete alase kompetentsi.

Maa-ametil on palju olulisi koostööpartnereid, kellele pakutakse kaasaegseid teenuseid (joonis 1).

Joonis 1. Maa-ameti koostööpartnerid

Maa-amet nõustab väga paljusid asutusi ja jagab nendega oma ressursi, millega välditakse erinevate kaardikeskkondade dubleerivat arendamist. Nii näiteks pakume Muinsuskaitseametile, Maanteeametile, Häirekeskusele jpt oma kaardikeskkonda andmete avalikustamiseks. Kogu selle tehtud töö loogiline jätk on arendada Maa-ametist riigi ruumiandmete keskus.

Ruumiandmete keskuse eesmärk on koondada ruumiandmete valdkonna pädevus Maa-ametisse ning vältida andmete kogumise, haldamise, jagamise ja e-teenuste arendamise asjatut dubleerimist. Maa-ametist peab saama ministeeriumide ja riigiasutuste ülene kompetentsikeskus, kus toodetakse ja hallatakse avalikkusele olulisi ruumiandmeid, pakutakse kvaliteetseid ja uuenduslikke teenuseid ning kuhu on koondunud selleks vajalikud oskused. Ruumiandmete kompetentsi arendamisel muutuvad katastriandmed ja kaarditeenused kvaliteetsemaks ja avalikkusele lihtsamini kättesaadavaks. Kvaliteetseid ruumiandmeid on ühiskonnal vaja erinevateks planeerimis- ja arendustegevusteks, insener-tehnilisteks töödeks ja teiste oluliste ruumiliste otsuste langetamiseks. Ruumiandmeid

vajavad kõik ühiskonnagrupid, nii riigi- kui kohaliku omavalitsuse asutused, eraettevõtted kui ka kodanikud ja erinevad huvirühmad.

Maa-ameti teiseks oluliseks tegevusvaldkonnaks on maareformi toimingute suunamine ja riigimaaga seotud ülesannete täitmine. Maa-ametil on pikaajaline riigimaade haldamise kogemus, kompetents ja vajalikud infosüsteemid. Riigivalitsemise reformi raames on plaanis 2018. aastal Maa-ametile üle anda enamik maavalitsuste maareformi ja maatoimingutega seotud ülesandeid. Samuti on plaanis koondada Maa-ametisse kogu hoonestamata riigimaade haldamine ning riigi maatehingute tegemine. Suureks väljakutseks on Rail Balticu raudtee ehitamiseks vajaliku era- või munitsipaalomandis oleva maa riigile omandamise ettevalmistamine.

Eeltoodud ülesannete täitmisel kujuneb Maa-ametist keskne maaküsimuste kompetentsikeskus, mis peab maatehingutes ja -toimingutes olema toeks kodanikele, ettevõtetele ja teistele riigiasutustele. Maa-ametist saab kodanikele ja ühiskonnale konkreetne partner, kelle poole maaküsimustes pöörduda. Maaga seotud kompetentsi koondamine ühte asutusse vähendab riigiasutuste üldist halduskoormust ning parandab maateenuste kvaliteeti. Maaga seotud teenused muutuvad kodanikele, asutustele ning ettevõtetele paremini kättesaadavaks.

Eeltoodust on näha, et Maa-ametil on suured kogemused maaküsimustes ning ruumiandmete haldamises ja levitamises. Eesmärgiks on kompetentsust edasi arendada, nii et see vastaks ühiskonna vajadustele ja ootustele.

1.2. Maa-ameti missioon

Suuname asjatundlikult maatoiminguid ning varustame ühiskonda maa- ja ruumiandmetega.

- Tagame omandi ruumilise ulatuse andmete usaldusvärsuse ja säilimise.
- Suuname maatoiminguid maa otstarbekamaks kasutamiseks ja majandamiseks.
- Viime oskuslikult ja vastavalt ühiskonna vajadustele läbi tehinguid riigimaaga.
- Pakume avalikke teenuseid, mis võimaldavad lihtsalt ja kiirelt kasutada maa- ja ruumiandmeid.

1.3. Maa-ameti visioon

Oleme ruumiandmete keskus ja asjatundlik partner maaküsimustes.

Visiooni saavutamiseks:

- Lihtsustame maatoimingute läbiviimist ja registreerimist;
- Viime maakatastri andmed vastavusse omandi ulatusega looduses;
- Toetame sotsiaalmajanduslikku arengut maakorralduse võimaluste ja ruumiandmete kasutusele võtmisega;
- Tõstame maa- ja ruumiandmete kvaliteeti;
- Kasutame kaasaegset tehnoloogiat andmete ja teenuste kättesaadavaks tegemiseks.

1.4. Maa-ameti põhiväärtused

- Asjatundlikkus ja objektiivsus
- Innovatiivsus
- Kaasatus ja avatus

2. STRATEEGILISED EESMÄRGID JA UUED ARENDUSED

2.1. Tegevusvaldkond: maaküsimuste kompetentsikeskuse arendamine

Maa-amet on 27 aasta jooksul omandanud suured kogemused maaküsimustes. Pikk praktika maareformi läbiviimisel ning riigimaade müümisel ja haldamisel suures mahus on pannud aluse maaküsimuste oskusteabele. Maa-ametil on suur kogemus enampakkumise korraldamisel, kinnistute jagamisel, lepingute sõlmimisel, maa hindamisel jms. Maa-ameti ülesandeks on Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas maa riigi omandisse jätmise, riigi maareservi haldamine, maa kasutamiseks andmine ja võõrandamine. Riigivalitsemise reformi analüüsis on tehtud ettepanek määrata Maa-amet keskseks riigi maatehingute korraldajaks. Eesmärk on koondada Maa-ametisse riigile mittevajalike maade erakäibesse suunamine ning volitada Maa-ametit läbi viima ka teiste riigivara valitsejate maatehinguid. Osaliselt täidab nimetatud ülesandeid Maa-amet juba praegu, näiteks teeb maa hindamisi teiste riigivara valitsejate jaoks. Tegevuste ja eelarve planeerimiseks kirjeldatakse Maa-ameti pakutavad teenused ja koostatakse toimumudel nende läbiviimiseks teistele riigivara valitsejatele ja asutustele.

Tegevusvaldkonna lähiaastate prioriteetid:

- Maareformi toimingute koondamine Maa-ametisse ja maareformi lõpetamine;
- Riigimaade haldamise ja tehingute koondamine Maa-ametisse, riigi maakorralduse läbiviimine;
- Planeeringute info ajakohane avalikustamine Maa-ameti kaarditeenuste kaudu.

Strateegiline eesmärk:	Maa on reformitud, maatoimingud on tehtud kvaliteetselt, planeeringute ja tehingute andmed on avalikustatud		
Mõõdik	Baastase	Sihttase 2018	Sihttase 2021
Registreeritud katastriüksuste osakaal, % maismaast	98	99	99,4
Maa-ameti hallata olev riigimaa (kinnisasjade) arv	11 000	18 000	ca 33 000
Omandatud looduskaitsete piirangutega kinnisasjade arv	896	941	1131

2.1.1. Tegevussuund: maareformi lõpetamine

Eesti maismaast oli 31.12.2016 seisuga reformimata 2% ehk ca 88 000 ha. Reformimata maast tuleb riigi omandisse jätta ca 65 000 ha. Ülejäänud osas on lahendamata ca 8 800 eraisikute taotlust ja ca 8000 maaüksust tuleb anda omavalitsuste omandisse. Vabariigi Valitsuse kabinetiistungil on heaks kiidetud maareformi kiiremaks lõpetamiseks tehtud ettepanekud ja riigimaa reservina säilitamise põhimõtted. Riigikogu võttis vastu maavalitsuste tegevuse lõpetamisest tuleneva Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse, millega muudetakse muuhulgas ka maareformi seaduse sätteid. Kui seni oli maareformi läbiviimisel Maa-amet eelkõige riigi maareservi moodustaja ja nõustaja, siis seaduse muudatuste kohaselt hakkab Maa-amet edaspidi korraldama ka maa erastamist, seadma riigimaale ehitiste omanike kasuks hoonestusõigusi ja andma maid munitsipaalomandisse. Maareformi toimingute tegemise ja otsustamise Maa-ametisse üle toomine on vajalik maareformi eesmärgi täitmiseks ja maareformi efektiivseks lõpule viimiseks.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **Omavalitsuste nõustamine maareformi lõpetamiseks (2018).** 2017. aasta alguseks oli lahendamata ca 200 maa tagastamise taotlust, ca 300 vabu maid puudutavat reformimenetlust ning ostueesõigusega erastamise menetlusi kuni 3 400 katastriüksuse osas. Maareformi lõppfaasis on maade eraomandisse vormistamiseks vaja lahendada palju keerulisi küsimusi, mis nõuavad senisest rohkem kompetentsi ning maareformi toiminguid tegevate ametnike senisest

intensiivsemat nõustamist. Kui seni on Maa-amet andnud selgitusi ja nõustanud maareformi läbiviimist selgitustaotluse või kaebuse korral, kavandatakse edaspidi nõustamist toimikupõhiselt ja peamiselt Maa-ameti enda initsiatiivil. Vaja on koostöös omavalitsustega välja selgitada menetluste lõpule viimist takistavad asjaolud ja nõustada menetluste lõpetamisel. Eesmärgiks on 2018. aasta lõpuks lõpetada valdav osa maa tagastamise, vaba metsamaa erastamise, vaba põllumajandusmaa erastamise ja vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse andmise menetlused. Seejärel saab olulisemaks ostueesõigusega erastamise ja hoonestusõiguse seadmise menetlustes eeltoimingute läbiviimise nõustamine ja koordineerimine.

- **Maareservi moodustamise lõpule viimine (kuni 2019).** Maa-ametil on kohustus kinnistada kõik Maa-ameti haldamisele kuuluvad maaüksused hiljemalt 2019. aasta 31. detsembril. 2017. aasta alguse seisuga on vaja riigi omandisse jätta veel hinnanguliselt 15 000 maaüksust. Riigi maareservi moodustamise eesmärgi täitmiseks on palgatud lisatööjõudu ja sellega suurendatud iga-aastaselt riigi omandisse vormistatud maade hulka.
- **Maa munitsipaalomandisse andmine (2018-2020).** Maa munitsipaalomandisse andmise taotluste esitamise lõpptähtaeg oli 30.06.2016, kuid omavalitsustel jäi munitsipaalomandisse taotlemata palju maaüksusi, mida on siiski kõige otstarbekam reformida munitsipaalomandisse andmise teel. Seaduse muudatuste kohaselt saab edaspidi anda munitsipaalomandisse maad, mis ei kuulu erastamisele, tagastamisele ega riigi omandisse jätmisele, ja sellega hakkab tegelema Maa-amet. Maa-amet saab täiendava rolli maareformi toimingute ja otsuste tegemisel.
- **Maa erastamine ja hoonestusõiguse seadmine (alates 2018).** Maareformi seaduse muudatustega anti Maa-ametile teiste maavanema toimingute hulgas ka maa erastamise korraldaja ja hoonestusõiguse seadja ülesanded. See tähendab õigust ja kohustust viia lõpule pooleliolevad eraisikute nõuetega maade erastamismenetlused, sh sõlmida lepingud ja esitada dokumendid erastatava maa kinnistamiseks. Ehitise omaniku kasuks hoonestusõiguse seadmisel tuleb Maa-ametil hoonestusõiguse seadjana jätta maa riigi omandisse ja sõlmida ehitise omanikuga hoonestusõiguse seadmise leping. Õigustatud isiku huvi puudumise korral seatakse nn sundhoonestusõigus.

2.1.2. Tegevussuund: riigimaade haldamine

Maa-amet haldab hoonestamata riigi maareservi ehk maaüksusi, mis on riigi omandisse jäetud maareservina või teiste valitsejate poolt üle antud. 2017. aasta alguses haldas Maa-amet ~11 000 kinnisasja kogupindalaga 110 000 ha. Maareservi võimalikult efektiivse kasutamise eesmärgil analüüsib Maa-amet oma haldamisel oleva maa kasutamise võimalusi, korraldab hooldamist ja rendile andmist, seab vajadusel juurdepääsuks ja tehnorajatiste jaoks servituudid, annab metsa majandamiseks maaüksusi üle RMK-le, korraldab maa võõrandamist omavalitsustele ja riigile mittevajaliku maa müümist enampakkumisel. Lisaks korraldab Maa-amet looduskaitseliste piirangutega maa riigile omandamist eraomanikelt.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **Hoonestamata riigimaade tehingute koondamine Maa-ametisse.** Maa-ametil on kompetents ja infotehnoloogilised võimalused (kaardirakendused) maakasutusvõimaluste analüüsimiseks ning pikaajaline kogemus maatoimingute korraldamisel ja tehingute ettevalmistamisel. Seetõttu on plaanis koondada hoonestamata riigimaade portfelli ning maatehingute ja -toimingute tegemine Maa-ametisse.
- **Maavalitsuste maa lepingute ja maareservi haldamine (alates 2018).** Seoses maavalitsuste tegevuse lõpetamisega 2018. aasta algusest tuleb Maa-ametil üle võtta ka seni maavalitsuste ülesandeks olevad reformimata maa ajutise valitseja ja riigivara valitseja ülesanded, sh maareformi käigus sõlmitud kasutusvalduse- ja hoonestusõigusega koormatud kinnisasjad ja sõlmitud lepingute haldamine.
- **Maade riigile omandamine Rail Balticu projekti raames (kuni 2024).** Projekti elluviimiseks on vajalik teha ettevalmistused ca 650 kinnisasja riigile omandamiseks kas kinnisasja kogu ulatuses või osaliselt (äralõigetena). Maa-ameti ülesandeks on läbivõetud

eraomanikega ja valmistada ette tehingud kinnisasjade või nende osade omandamiseks või vahetamiseks ning viia läbi vajalikud maakorraldustoimingud. Vajadusel valmistab Maa-amet ette maa sundvõõrandamise. Menetluste lihtsustamiseks ja eraomanikele maa õiglase hüvitise tasumiseks valmistab Maa-amet ette nimetatud toimingutega seotud õigusaktide muutmise.

- **Riigi maakorralduse läbiviimine.** Eestis puudub riigi maakorralduse läbiviimise võimekus, kuigi sarnaselt teistele Euroopa riikidele on selleks vajadus olemas. Maa-ameti eesmärgiks on asuda täitma riigi maakorralduse läbiviija kesket rolli, millega kaasneb senisest suurem vastutus registrikannete tegemisel. Nende eesmärkide täitmisega lisanduvad Maa-ametile maakorralduse organiseerimise, maa hindamise, järelevalve ja registrikannete tegemise ülesanded. Maakorraldusega seotud toimingute ja registrikannete tegemiseks on kavas e-katastri juurde luua maakorraldustoimingute infoportaal ning edasi arendada maakatastri ja kinnistusraamatu vahelist automaatset andmevahetust. Sellega muutuvad maakorraldustoimingud lihtsamaks ja kiiremaks maaomanikele ning läbipaistvamaks ühiskonnale.

- **Looduskaitse maa omandamise järjekorra kaotamine (2017-2021).** Maa-amet korraldab looduskaitse piirangutega maa riigile omandamist eraomanikelt. Omandamise järjekorras on 180 maaüksust, millele võib lisanduda hinnanguliselt 20 maaüksust aastas. Riigieelarvest on 2017-2020 aastaks looduskaitse maade omandamiseks eraldatud 3 miljonit eurot aastas, mis võimaldab omandada igal aastal ligikaudu 40-70 kinnisasja. Eesmärgiks on jõuda eeldatavalt 2021. aasta lõpuks selleni, et omandamise järjekorras ei ole oluliselt rohkem kinnisasju, kui riik on ühe aasta jooksul võimeline omandama. Omandamise järjekorra kaotamine on vajalik, et tagada maaomanikele nende põhiseaduslik õigus saada maa ja metsa kasutamise piirangute eest õiglast hüvitist võimalikult kiiresti.

- **Maade haldamise infosüsteemi täiendamine ja sidumine riiklike andmekogudega (2018).** Maareservi efektiivsemaks analüüsimiseks, toimingute lihtsustamiseks ja haldamiseks ning tehingute kvaliteetseks ettevalmistamiseks on ette valmistatud uus infosüsteemi arenduse hange, mis võimaldab infosüsteemi kasutusele võtta 2017. aasta II poolaastal. 2018. aastal infosüsteemiarendus jätkub. Pikemas perspektiivis on kavas täiendada infosüsteemi selliselt, et selle saaks soovi korral hoonestamata maade haldamiseks kasutusele võtta ka teised riigivara valitsejad.

2.1.3. Tegevussuund: maa hindamise alase tegevuse koordineerimine

Viimati viidi maa korraline hindamine läbi 2001. aastal. Kuna maa turuväärtus on võrreldes selle ajaga muutunud, ei ole maa maksustamishinnad maa turuväärtusega enam samas suurusjärgus. Maa-ameti veebilehel avaldatakse regulaarselt kinnisvaraturu analüüse, ülevaateid ning kinnisvara hinnaindekseid. Kohalikel omavalitsustel on kohustus kasutada maamaksu infosüsteemi (MAKIS) alates 2017. aastast.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **Maa korralise hindamise läbiviimine perioodiliselt (alates 2019).** Teeme ettevalmistusi üleminekuks perioodilisele maa korralisele hindamisele. Edaspidi toimub maa korraline hindamine igal neljandal aastal.

- **Renditehingute andmete kogumine tehingute andmebaasi ja tehingute andmebaasi andmete muutmine avalikuks (alates 2019).** Maa-ameti veebilehel avaldatakse regulaarselt kinnisvaraturu analüüse, ülevaateid ning kinnisvara hinnaindekseid. Eesmärk on edaspidi lisaks võõrandamistehingutele koguda ka renditehingute andmeid ja muuta osa tehingute andmebaasi andmeid avalikuks. Renditehingute andmete kogumine ja tehinguandmete osaline avalikustamine aitab tagada maa hindamise tulemuste kvaliteeti, mis on oluline nii erasektori kui ka riigisektori maatehingute tegemisel.

- **MAKIS-e liideste integreerimine e-maksuameti infosüsteemi ja maamaksu alusandmete haldamise üleandmine Maksu- ja Tolliametile (alates 2019).** Maamaksu infosüsteemi kogutakse maamaksu arvestamiseks vajalikke andmeid teistest andmekogudest. Eesmärgiks on e-maksuameti uue maamaksu rakenduse loomise käigus 2018. aastal infosüsteemi liidised

integreerida e-maksuametiga, seeläbi kaob ära vajadus dubleerida infosüsteeme. Kuna mitmed Maa-ameti infosüsteemid on ühendatud otse MAKIS-e külge, siis e-maksuametiga integreerimiseks on Maa-ameti infosüsteemidele vaja luua nende liideste x-tee teenused.

2.1.4. Tegevussuund: riigi huvide kaitsmine planeeringumenetluses

Maa-amet esindab riigi huve planeerimisseaduses ja ehitusseadustikus sätestatud tegevuste osas. Maa-amet on välja arendanud kaardirakendused, mille kaudu on võimalik avalikkusele nähtavaks teha detail-, üld- ja maakonnaplaneeringute info. Rasterkujul maakonna- ja üldplaneeringute andmed on kaardirakenduse kaudu alates 2011. aastast kõigile soovijatele kättesaadavad, kuid need ei ole praegu ajakohased ning neid tuleb kaasajastada ja kajastada kaardirakenduses vektorkujul. Detailplaneeringute andmete süsteemset sisestamist kaardirakendusse alustati 2016. aastal. Pilootprojektina on sisestatud 150 detailplaneeringut, kuid need ei ole avalikustatud, vaid on nähtavad vaid kitsale ametnike ringile.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **Detailplaneeringute info kogumine ja avalikustamine.** Eesmärgiks on süsteemselt koguda kohalikest omavalitsustelt detailplaneeringute andmeid digitaalsel kujul ja avalikustada need operatiivselt Maa-ameti kaarditeenuste kaudu, et kõigi Maa-ametile esitatud detailplaneeringute ajakohased andmed oleks suunatud kaardirakendusest avalikkusele kättesaadavad. Kavas on arendada koostööd olemasolevate planeeringute infosüsteemidega (TPR, E-vald, Tartu linn jne) ja populariseerida Maa-ameti detailplaneeringute virtuaalkontorit kui töövahendit.
- **Maakonna- ja üldplaneeringute info kogumine ja avalikustamine.** Eesmärgiks on ajakohasena hoida olemasolevat ja avalikku rasterandmestikku ning koguda vektorandmestikku. Maakonnaplaneeringute andmed kogutakse ühtsesse baasi ja avalikustatakse pärast planeeringute kehtestamist järk-järgult planeeringute rakenduses. Kavas on välja selgitada, millises vormingus peaksid omavalitsused üldplaneeringute andmed Maa-ametile esitama, et saaksime need avalikustada kaardirakenduse kaudu võimalikult kiirelt ja lihtsalt kättesaadavalt. Samuti on vaja analüüsida, kas ja kuidas on võimalik teha planeeringuandmete esitamise vorm andmete esitajatele kohustuslikuks. Eesmärgiks on 2020. aastaks luua kaardirakenduses andmekihid üldplaneeringutega määratud tiheasustusalade ja detailplaneeringu koostamise kohustusega alade avalikustamiseks ning kanda kaardile kogu Eesti ulatuses kõigi alates 01.07.2015 kehtestatud planeeringute andmed. Edaspidi tuleb need andmekihid hoida ajakohased ja kanda planeeringutest tulenevate kitsendusi põhjustavate objektide andmed 2 korda aastas kitsendusi põhjustavate objektide infosüsteemi (KPOIS).

2.2. Tegevusvaldkond: ruumiandmete kompetentsikeskuse arendamine

Ruumiandmete keskuse eesmärk on rakendada Maa-ametisse koonduvat ruumiandmete valdkonna pädevust ning vältida andmete kogumise, haldamise, jagamise ja e-teenuste arendamise asjatut dubleerimist. Ruumiandmed on nii avalikus kui ka erasektoris oluliseks aluseks otsuste tegemisel. Eesmärk on kujundada Maa-ametist ministeeriumide ja riigiasutuste ülene kompetentsikeskus, kus toodetakse ja hallatakse avalikkusele olulisi ruumiandmeid, pakutakse kvaliteetseid ja uuenduslikke teenuseid ning kuhu on koondunud selleks vajalikud oskused. Maa-amet jagab oma teadmisi kõigi soovijatega ning arendab riigi ruumiandmete infrastruktuuri. Maa-ametist saab riigi ruumiandmete keskus, kus:

- toodetakse ja hallatakse avalikkusele olulisi ruumiandmeid;
- tehakse ruumiandmed kättesaadavaks kvaliteetsete toodete ja teenuste abil;
- arendatakse riigi ruumiandmete infrastruktuuri;
- jagatakse ruumiandmete alast kompetentsi.

Eesmärk ei ole kõigi riigi ruumiandmete ja ruumiandmete teenuste koondamine Maa-ametisse, vaid alusandmete (näiteks geodeetiliste võrkude, aluskaartide, katastriandmete, aadressiandmete jm) tootmine ning teistele ruumiandmete töötlejatele ja klientidele vajalike teenuste pakkumine.

Tegevusvaldkonna lähiaastate prioriteetid:

- Riigi ruumiandmete infrastruktuuri arendamine;
- Euroopa kõrgussüsteemi (EVRS) kehtestamine;
- Katastriandmete kvaliteedi ja usaldusväärsuse tõstmine.

Strateegiline eesmärk:	Ruumiandmed on kvaliteetsed ja avalikkusele kättesaadavad		
Mõõdik	Baastase	Sihttase 2018	Sihttase 2021
ETAKis uuendatud kõlvikute osakaal, % kõlvikutest	55	60	95
Aadressiandmete andmevigade arv	480 000	400 000	100 000
Kohanimeregistris registreeritud kohanimede arv	198 000	201 000	230 000
Ehitusgeoloogia andmebaasi kantud andmetega aruannete osakaal registreeritud aruannetest, %	70	80	100 (2019.a)
Riiklikus koordinaatsüsteemis (L-EST) mõõdistatud katastriüksuste osakaal, %	50	52	60
Vastuolulised piiriandmed maakatastris (kattuvuste arv)	16 000	15 500	14 500
Digitaliseeritud katastri paberdokumentide osakaal, %	70	80	100

2.2.1. Tegevussuund: ruumiandmete infrastruktuuri arendamine ja sellealase tegevuse koordineerimine

Ruumiandmete infrastruktuuri arendamise peamised eesmärgid on geoinformaatika alase tegevuse koordineerimine ning andmekogude koostalitlusvõime suurendamine riigi ja EL tasandil. Vältimaks dubleerivate ruumiandmete tekitamist ja avalikus sektoris kasutamist, teeme koostööd teiste ruumiandmeid sisaldavate andmekogude haldajatega. Maa-ameti eesmärgiks on jagada oma oskusteavet kõigi soovijatega ning arendada riigi ruumiandmete infrastruktuuri. Maa-ametist saab riigi ruumiandmete keskus, kus toodetakse ja hallatakse avalikkusele olulisi ruumiandmeid ning tehakse need kättesaadavaks kvaliteetsete toodete ja teenuste abil. Maa-ameti kui ruumiandmete keskuse roll on soodustada ruumiandmete kasutuselevõttu erinevates eluvaldkondades ning otsuste tegemise protsessides, mistõttu tuleb ruumiandmeid, tooteid ja teenuseid aktiivselt tutvustada ning valdkondlikku tehnoloogiat arendada.

Tagamaks ruumiandmeid sisaldavate andmekogude koos toimimist, on paljud tegevused seotud andmevahetusega, kuid samas ka ruumiandmete tehnilise ja semantilise ühtlustamisega. See tegevus aitab riigil andmekogude pidamisega seotud kulusid kokku hoida. Eesti geoportaal ja Maa-ameti geoportaal kindlustavad kasutajatele ligipääsu ruumiandmetele ja -teenustele. Ruumiandmed ja -teenused on üle-euroopalise tähtsusega, kuuludes Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuuri (INSPIRE). Üle-euroopalise infrastruktuuriga haaratud ruumiandmekogumite ja -teenuste arendamisesse panustavad peaaegu kõik ministriumid ja nende allasutused koostöös Maa-ametiga.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **Avaandmete kontseptsiooni väljatöötamine (2018).** Maa-amet pakub mitmeid ruumiandmeid (näiteks aadressiandmed) avalikkusele tasuta nii vaatamiseks kui ka allalaadimiseks, kuid samas on mitmed olulised alusandmed, nagu näiteks Eesti topograafia andmekogu (ETAK) andmestik, katastriüksuste piiride andmed, kitsendusi põhjustavate objektide andmed, tasulised. Lähiaastate eesmärk on täpsemalt määratleda, millised andmed ja

millistel tingimustel võiksid olla avaandmetena kättesaadavad, ning koostada tegevuskava vajalike tehniliste ja juriidiliste sammude astumiseks.

- **Geoinformaatika (GIS) strateegia koostamine (2018).** Eestis puudub laiem, kõiki ministeeriume, nende allasutusi, eraettevõtteid ja avalikkust kaasav GIS strateegia. Maa-amet kui geoinformaatika alase tegevuse koordineerija peab valdkonna arengusuunad ja eesmärgid ajakohastama.
- **Euroopa ruumiandmete infrastruktuuri (INSPIRE) väljaarendamine (kuni 2021).** INSPIRE direktiivi nõuete täitmiseks peavad liikmesriigid looma ruumiandmeteenused direktiivi lisades toodud teemavaldkondade kohta. Direktiivi esimese ja teise lisa teenused on avalikkusele kättesaadavad Eesti geoportaalil. Järgnevate aastate jooksul tuleb tagada nende ajakohasena hoidmine ning luua direktiivi kolmandale lisale vastavad teenused. Lisaks on oluline tagada Eesti geoportaalil kui infosüsteemi ajakohasus, toimivus ning turvanõuetele vastavus. Eesti geoportaaliga liidestub järjest enam teabevaldajaid, kelle teadlikkus INSPIREst on tõusnud ning kes pakuvad INSPIRE standarditele vastavaid uusi, avalikkusele suunatud võrguteenuseid.
- **Kaardirakenduste kasutajaliideste konsolideerimine (kuni 2020).** Maa-ameti ja Eesti geoportaalil kasutajaliidised põhinevad erinevatel tehnoloogilistel lahendustel. Kulude kokkuhoiu eesmärgil tuleb need ühe ühisele tehnoloogilisele lahendusele. Uuele lahendusele tuleb ühe viia kogu olemasolev kaardirakenduste funktsionaalsus (sh suunatud rakendused) ning täiustada kogu lahendust ruumiandmete senisest tõhusama avalikustamise ja jagamise eesmärgil (näiteks kaasaegsed otsingu- ja trükiteenused, kaasaegsetele nõuetele vastavad baasiteenused, andmete paindlikum ja automaatsem uuendamine).
- **Satelliidandmete jaotuskeskus (ESTHub) loomine (kuni 2021).** ESTHubi rajamisega luuakse Maa-ameti juurde Euroopa Liidu kaugseire programmi Copernicus raames orbiidile saadetud Sentinel satelliitide andmete jaotuskeskus nii riigi- kui erasektorile. Eesmärgiks on pakkuda andmete töötlusvõimekust riigiasutustele, soodustades sellega kaugseire andmete laialdasemat kasutuselevõttu avalikus sektoris ning ühiskonnas laiemalt. ESTHubi tegevuse tagamiseks on vaja saada riigieelarvest lisarahastus kahe kaugseirespetsialisti palkamiseks.
- **Uute toodete ja teenuste arendamine ruumiandmete kättesaadavuse lihtsustamiseks (kuni 2021).** Liitumine ELS (*European Location Services*) projektiga annab võimaluse jagada Eesti ruumiandmeid koos teiste Euroopa kaardistusorganisatsioonidega samadel alustel üle Euroopa. Liitreaalsusel põhinevate teenuste loomine võimaldab senisest tõhusamalt jagada ruumiandmeid avalikkusega, kasutades selleks kõige uuemaid tehnoloogilisi lahendusi ja võimalusi. Huviobjektide andmekogu loomine koondab „mis-kus-asub“ andmed kesksesse andmebaasi ja tagab andmete kättesaadavuse nii avalikkusele kui näiteks pääste ja korralduse eest vastutavatele asutustele. Üks mahukas ja mõõtkavaliselt detailne ruumiandmekogum, mis tekib seoses ehitustegevusega ja mida seni keskselt ei ole kogutud, on teostusjoonised (ehitusprojektide geolused). Maa-ameti eesmärk on kas koondada selle detailse andmestiku haldamine Maa-ametisse või saada toimima andmevahetuse tehniline lahendus erinevate osapooltega (näiteks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga) selliselt, et saaksime neid andmeid ühe allikana kasutada Maa-ametis olevate teiste riiklike andmekogude kvaliteedi tõstmiseks. 3D-andmete tootmiseks, kuvamiseks ja teenuste pakkumiseks on tarvis luua sobiv tehnoloogiline lahendus. Ruumiandmete kättesaadavuse parandamiseks (sh avaandmetena alla laadimiseks) on vaja luua vastavad teenused ning muuta protsess kliendile võimalikult mugavaks ja reaalajas toimivaks.
- **Ruumiandmete alase kompetentsi jagamine ja koostöö korraldamine (kuni 2020).** Senisest tõhusamalt tuleb jagada teiste osapooltega Maa-ametisse koondunud ruumiandmete alast kompetentsi, pakkudes ruumianalüüside tegemise võimekust, osaledes erinevate ruumiandmeteenuste loomises jms. Vaja on välja töötada Maa-ameti tegevust ja ruumiandmete valdkonda laiemalt hõlmav teavituspalaan.
- **X-tee ajakohaste versioonide kasutamine (kuni 2020)** Maa-ameti poolt pakutavad X-tee teenused on ajakohastatud aastal 2016 (versioon 6). Vaja on välja arendada võimekus kasutada

teiste asutuste poolt pakutavate ajakohaste X-tee versioonide teenuseid. Ühtlasi on vaja aktiivselt laiendada olemasolevate teenuste kasutajaskonda.

- **Infosüsteemide arendused tulenevalt haldusreformist (2018).** Haldusreformi käigus tekib Eestis 2017. aasta sügisel pärast kohalike omavalitsuste valimisi senise 213 omavalitsuse asemel 70 omavalitsust. Toimuvad omavalitsuste liitumised maakonna siseselt ja erinevatest maakondadest. Muutuvad asustusüksuste, omavalitsuste ja maakondade piirid ning nimed ja koodid. Lisaks tekivad reformi käigus ka täiesti uue struktuuriga linnad, sest osade linnade sees hakkavad olema teised linnad, külad, alevid ja alevikud. Need muudatused puudutavad kuni 1 miljonit aadressi ja 1,5 miljonit aadressiobjekti. Andmete töötlemiseks tuleb arendada järgmisi andmekogusid ja teenuseid: e-kataster, kohanimeregister, aadressiandmete infosüsteem ja selle rakendused, geokodeerija, keskkonnaregistri maardlate nimistu, tehingute andmebaas, kinnisvara hinnastatistika päringukeskkond, maamaksu infosüsteem, X-tee teenused, WFS- ja WMS-teenused, X-GIS-i rakendused, maainfoteenus ja Gazetteer-teenus.

2.2.2. Tegevussuund: geodeetilise süsteemi haldamine ja arendamine

Riigi I ja II klassi võrk katab kogu Eestit. Aastatel 2014-2016 rajati Eesti-Šveitsi koostööprogrammi toel reaalsajas 24/7 töötav GNSS-RTK püsijaamade võrk. Piisavalt tihe püsijaamade võrk võimaldab vähendada kohalike geodeetiliste võrkude rajamisele ja rekonstrueerimisele tehtavaid kulutusi. Geodeetilise võrgu märkide ülevaatust tehakse aastas 300-350 märgi kohta. 2017. aasta jooksul selgitatakse välja ja koostatakse kava geodeetilise võrgu, kõrgusvõrgu ja gravimeetrilise võrgu märkide ülevaatuse tegemiseks järgmise 5 aasta jooksul. Ülevaatuse andmed kantakse geodeetiliste punktide andmekogusse. Geodeetiliste punktide andmekogu haldamine ja arendamine on järjepidev töö, et andmekogus sisalduvad andmed oleksid kaasajastatud. Gravimeetriliste andmete kaasajastamiseks ja geoidi mudeli täpsustamiseks on plaanis 2017-2020 aastatel teha gravimeetrilisi mõõdistusi aladel, kus raskuskiirenduse andmeid on hõredalt või puuduvad üldse.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **Kohalike geodeetiliste võrkude rekonstrueerimise vajaduse väljaselgitamine (2018).** Kohalike geodeetiliste võrkude rekonstrueerimine on pidev protsess. Hoidmaks kohalike geodeetilisi võrke kaasaegsel tasemel, on 2017-2018 aastatel kavas selgitada välja kohalike geodeetiliste võrkude rekonstrueerimise vajadus ning koostada kohaliku geodeetilise võrgu rekonstrueerimise kava. Alates 2019. aastast hakatakse kohalikke geodeetilisi võrke rekonstrueerima väljatöötatud kava alusel, kaasates rekonstrueerimisprotsessi ka kohalikke omavalitsusi. Kava väljatöötamise käigus selgitatakse välja ka GNSS-RTK teenuse vajadus suuremate linnade territooriumil.
- **Gravimeetriliste absoluutmõõtmiste ja mõõdistuste läbiviimine (kuni 2020).** Gravimeetriline põhivõrk on rajatud ning tugineb 7 absoluutgravimeetria punktile. Eelseisva tööna on tarvis tihendada olemasolevat gravimeetrilist võrku ja läbi viia 7 punkti kordusmõõtmine absoluutgravimeetriga. 2017-2020 aastatel on plaanis läbi viia gravimeetrilisi mõõdistusi Eesti põhja- ja läänerannikul ning rannikumerel, märgaladel Lõuna- ja Lääne Eestis ning aladel mööda Eesti-Läti riigipiiri.
- **Euroopa vertikaalse referentsüsteemi (EVRS) kehtestamine ja juurutamine (kuni 2019).** Üleminek EVRS kõrgussüsteemile tagab Eesti kõrgusandmete vastavuse INSPIRE direktiivile ja EUREF resolutsioonile nr 3/2008. Uue kõrgussüsteemi EVRS nivoopind on määratud Amsterdamis asuva Normaali Amsterdam Peeli (NAP) kaudu. Eestis muutuvad kõrgusväärtused kahe kõrgussüsteemi nivoopindade vahe tõttu 15-24 cm võrra kõrgemaks. 2017-2018. aastatel toimub kohalike kõrgusvõrkude sidumine riikliku kõrgusvõrguga.
- **Geodeetiliste tööde aruannete digitaliseerimine ja planšettide digitaliseerimine (kuni 2020).** Toimub geodeesia fondis olevate aruannete ja planšettide digitaliseerimine ning luuakse digitaalne arhiiv, kust oleks võimalik leida infot teostatud geodeetiliste tööde kohta. Nimetatud tööd vajavad lisarahastust.
- **Geodeetiliste instrumentide metrooloogiline kontroll (2018-2020).** Uue algatusena alustame

geodeetiliste mõõteseadmete metrooloogilise kontrolliga. Geodeetiliste mõõteseadmete metrooloogilise kontrolli käigus toimub mõõteseadmete kalibreerimine. Selleks rekonstrueeritakse Väana baasjoon. Pärast Väana baasjoone akrediteerimist on võimalik alustada geodeetiliste mõõteinstrumentide kalibreerimise ja kontrolliga.

2.2.3. Tegevussuund: Eesti topograafia andmekogu andmete hõive ja kaartide koostamine

Eesti topograafia andmekogu (ETAK) on riigi ruumiandmete infrastruktuuri oluline komponent, kus andmeid hõivatakse aeropildistamise, laserskaneerimise ja kaardistamise teel. ETAK varustab ruumiandmetega teisi riiklikke registreid, nagu näiteks aadressiandmete infosüsteem, teeregister, keskkonnaregister. ETAKi andmete põhjal koostatakse olulisi topograafilisi kaarte (Eesti põhikaart 1:10 000, trükikaart 1:20 000, 1:50 000). Eesmärk on katta trükikaardiga 1: 20 000 terve Eesti. Juurutame kordustrükkide ja 1:50 000 topograafilise kaardi trükkimise asemel trükkimist vastavalt vajadusele, mis tähendab, et Maa-amet hakkab teenusena pakkuma trükifaile. Maa-amet on teinud viimastel aastatel suuri jõupingutusi, et tagada piiratud eelarve tingimustes ETAKi andmete ja põhikaardi ajakohasus. Andmete uuendamisel on eelistatud ehitisi, rannajoont ja veekogusid. Põhikaart on seadusest tulenevalt keskkonnavalaste otsuste, piiranguvööndite ning planeeringute aluseks. Samuti on ETAKi andmete kvaliteet oluline mitmete suuremate projektide (näiteks Rail Baltic) elluviimiseks. Seetõttu on väga oluline, et ETAKi andmed oleksid ajakohased, sest otsuste tegemine ebaõigete andmete või vananenud aluskaartide alusel võib riigile kaasa tuua suuri kahjunõudeid.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **Kõlvikute uuendamine (2018-2020).** Kõlvikute kaardi kasutuselevõtt maakatastris seab ETAKi kõlvikute andmete ajakohasusele kõrged nõuded. Ressursimahukaks kõlvikute uuendamiseks on kasutatud välisabi ning ajakohasuse tagamiseks tuleb edaspidigi leida täiendavaid vahendeid.
- **Andmete ajakohasuse parandamine andmehõive mitmekesistamisega (2018-2020).** Andmete ajakohasuse säilitamiseks või parandamiseks tuleb otsida innovaatilisi lahendusi, näiteks lidarandmete kasutamine muudatuste leidmiseks või nähtuste automaatseks tuvastamiseks, mis kiirendab ja tõhustab andmehõivet. Kasvamas on on-demand või crowdsourcing tüüpi andmete uuendamine – andmeid uuendatakse väga väikeses mahus konkreetses alas teiste registripidajate või inimeste pöördumise alusel. Tegevus vähendab erinevate andmekogude andmekonflikte ning suurendab avatust ning kodanike rahulolu. Väikeseulatuslike, kuid oluliste muutuste operatiivseks kaardistamiseks tuleb kasutusele võtta droonid.
- **Lidarandmetest uute toodete väljatöötamine (2018-2019).** 2017. aastal alustas Maa-amet lidarandmete kogumist uue, võimekama seadmega. Täpsemad lidarandmed võimaldavad automaatselt toota andmestikke, mille järele on selge vajadus, näiteks andmed metsaliikide (okas-, leht- ja segamets), lageraiete kohta.
- **Tihealadele kaardistamiseks sobiva andmemudeli ja nõuete väljatöötamine (kuni 2020).** ETAKi andmed on ühed peamised ruumiandmete infrastruktuuri komponendid ja laialdaselt kasutatavad. Tiheasustusaladel võivad aga ETAKi andmed jääda liiga üldiseks. Linnalise elukeskkonna kirjeldamiseks ning ruumiliste otsuste tegemiseks on vaja detailsemaid ning rikkalikuma andmemudeliga andmeid. Seni on 1:2000 mõõtkavas andmete tootmine jäänud kohaliku omavalitsuse õlule, edukas on olnud vaid Tallinna linn. Ruumiandmete keskuseks võiks Maa-amet aidata kaasa ühtse sobiva reaalsus- ja andmemudeli ning juhendmaterjalide väljatöötamisel, samuti andmete majutamisel ning teenuste, sh allalaadimisteenuste pakkumisel.
- **ETAKi andmetest väikesemõõtkavaliste (sh 1:50 000) andmete automaatse generaliseerimise väljatöötamine (kuni 2020).** Eesti topograafiline kaart mõõtkavas 1:50 000 toodetakse üldistades ETAKi andmeid. Suures osas automatiseerimata tööprotsess on olnud aeganõudev ning andmed on vananenud juba enne kasutusse jõudmist. Maa-amet on seadnud

eesmärgiks väikesemõõtkavaliste andmete toomise ETAKi andmetest võimalikult suures mahus automatiseerida. Sellega vähendatakse kulusid ning tagatakse väikesemõõtkavaliste kaartide ajakohasus.

2.2.4. Tegevussuund: aadressiandmete süsteemi haldamine ja kohanimeregistri pidamine

Ruumiandmete infrastruktuuri ühe olulise alussüsteemi, aadressiandmete süsteemi (ADS) infosüsteemi on koondatud Eesti aadressiandmete info. Aadressiandmete kvaliteeti on jätkuvalt vaja tõsta. Selleks, et tagada aadressiandmete kasutamise ühetaolisus, on vaja, et kõik riiklikud andmekogud ja infosüsteemid kasutaks ADS infosüsteemi andmeid. Liidestujate hulk kasvab küll tasapisi, kuid siiski on vaja tagada, et kõik riigi andmekogud, kus aadressiandmeid töödeldakse, oleksid liidestatud ADS infosüsteemiga.

Kohanimeregistris registreeritakse Eesti kohanimed. Alates 2008. aastast on Maa-amet olnud kohanimeregistri pidaja. Andmehulk on kasvanud 40 000-lt üle 198 000, kuid väga suur hulk kohanimede andmeid on seni veel registreerimata. Kõige olulisemad kohanimeandmed riigi registre toimimise seisukohast on liikluspindade (nt tänavad) nimed ja väikekohtade (nt aiandusühistu) nimed. Viimaste järgi määratakse teiste objektide aadresse. Vaja on tagada kohanimeregistri ajakohastamine ja andmete hõive ning kvaliteet.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **ADS infosüsteemi arendused jätkusuutliku toimimise tagamiseks (kuni 2020).** Infosüsteemi arendused on tingitud süsteemiga liidestujate ja teiste tarbijate vajadustest. Eesmärk on uuendada pakutavaid teenuseid ja võtta kasutusele X-tee versioon 6.
- **Posti sihtnumbrite hõivamine (2018).** ADS infosüsteemi ei ole seni piisavalt kasutusele võetud, kuna süsteemis puuduvad posti sihtnumbrid. Lähiajal on plaanis lisada ADSi koosseisu sihtnumbrid ning seejärel on vajalik ADSi tehniline arendamine, et sihtnumbrid jõuaksid klientideni ka ADSi teenuste kaudu.
- **Aadressiandmete kvaliteedi tõstmine (kuni 2020).** Aadressiandmete kvaliteedi tõstmisega tuleb jätkuvalt tegeleda, sest see on tarbijatele olnud suureks takistuseks andmete kasutusele võtmisel. Omavalitsuste poolne andmekorrastuse rahastamine on tagatud kuni 2018. aasta novembrini, loodetavasti saavad tänu sellele rahastusele korda enamus olulisi aadressiandmeid (eelkõige elukondlike hoonete ja korterite andmed). Andmekvaliteeti on loomulikult vaja tõsta ka edaspidi, kuid eraldi rahastuse puudumisel toimub see oluliselt aeglasemalt.
- **Uue kohanimeregistri välja arendamine (kuni 2020).** Olemasolev kohanimeregister on loodud 2008. aastal. Eesti kultuuri säilitamise ja edasiarendamise seisukohast on vaja lisada registrisse ka eestikeelsete kohanimede häälfailid. Edasi arendamist vajab ka kohanimeandmete linkimine teiste andmekogude, arhiivide ja sõnaraamatutega. Olemasoleva registri puuduseks on ka rühmanimede ja kohanimede ajaloo käsitlemise puudulikkus. Praeguseks on selgunud, et lisaks klassikalistele kohanimedele on vaja koguda ka ühiskonda huvitavaid objektide nimesid (hüüdnimed), mida inimesed kasutavad maastikul orienteerumisel. Näiteks on vaja koguda kohanimedid ka tuntumate tehniliste rajatiste, rahva kogunemise kohtade (sh ujumiskohad, vaateplatvormid, ärikeskused, ajutised laadaplatsid jne) kohta. Rahva seas on huvi tuntud kohanimede kogumiseks mobiilseadmetele sobiva rakenduse vastu, mis võimaldaks läbi viia kohanimede kogumise kampaaniaid rahva poolt. Seni teada oleva info põhjal ja tehnoloogilisi lahendusi arvestades on kõigi vajaduste katmiseks otstarbekas luua uus kohanimeregister.

2.2.5. Tegevussuund: geoloogilise ja maavarade andmestiku pidamine

Maa-amet on keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja, ehitusgeoloogiliste uuringuaruannete andmestiku hoidja ja korraldab 2017. a lõpuni geoloogilist kaardistamist. Alates 2018. aastast jätkab geoloogilise kaardi koostamist Eesti Geoloogiateenistus Maa-ameti poolt arendatava geoloogilise kaardistamise juhendi alusel. Geoloogilise kaardi andmebaas on 1:50 000

mõõtkavas andmekomplekt, mis iseloomustab maapõue ehitust, maavarade ja põhjavee levikut, hulka ning kvaliteeti, geoloogilise keskkonna seisundit, võimaldamaks selle ratsionaalset kasutamist ning kaitset. Maa-ameti edasine roll geoloogilise info säilitamisel ja kättesaadavaks tegemisel väljendub maardlate nimistu, ehitusgeoloogia andmebaasi ning geoloogilise kaardi andmebaasi ja kasutajaliidest, sh veebirakenduste, haldamises ja kasutajasõbralikkuse tõstmises ning andmete ajakohasena hoidmises. Maa-amet teeb järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba geoloogilise uuringu tulemuste põhjal keskkonnaregistri kande tegemise otsuseid.

Maardlate nimistu pidamise eesmärk on koguda ja anda informatsiooni Eesti maismaal ja merealadel paiknevate maavarade koguse, kvaliteedi ja varustuskindluse kohta, samuti toetada Keskkonnaametit asjakohase informatsiooniga lubade menetluste läbiviimisel ning tagada maavarade kaitse maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel. Maa-ametis loodud ehitusgeoloogia e-teenuse abil saavad kliendid teha otsingut uuringupiirkonna asukoha järgi ja uuringuaruande esmaste andmete järgi. Ehitusgeoloogiliste andmete korduvkasutus võimaldab vähendada survet keskkonnale ja vähendab ehitiste projekteerimiskulusid.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **Maardlate nimistu spetsiaaltarkvara ja väljundite arendamine.** Maardlate nimistut arendatakse koostööpartnerite vajadustest lähtuvalt ning muutuvat õigusruumi arvestades. Maanteeameti vajadustest lähtuvalt lisatakse 2017-2018 toimuva arendusega uuringupunktide ja laboriproovide andmete vastuvõtmise, säilitamise ja väljastamise võimalus. 2017. a alguses muutunud maapõueseaduse ja selle alamaktide nõuete täitmiseks lisatakse võimalus pidada ühe mäeeraldise andmeid mitmel registrikaardil korraga. Olulised tegevussuunad on andmete ajakohasena hoidmine maardlate nimistus, maavarade koondbilansi koostamine, Keskkonnaametile arvamuse andmine lubade taotluste suhtes, riigi huvi väljendamine maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse kavandamisel maardlate aladel.
- **Kaevandamistegevuse aerokontrolli jätkamine.** Maa-amet aitab kaasa kaevandamiskultuuri paranemisele ja tõhusale keskkonnajärelevalvele. Aerokontrolli tulemus on Keskkonnainspeksioonile, Keskkonnaametile, Tehnilise Järelevalve Ametile ja Keskkonnaministeeriumile sisendiks tegevuste planeerimisel ja läbiviimisel.
- **Ehitusgeoloogia andmebaasi andmete täiendamine (2017-2019).** Eesmärk on tagada ehitusgeoloogia e-teenuse ühetaoline kättesaadavus kogu Eesti alal. Projekti tulemusena kantakse andmebaasi kõik seni sisestamata varasematest perioodidest pärinevate aruannete andmed. Pidevalt jätkuva tegevusena lisatakse andmebaasi vastuvõetud uute ehitusgeoloogiliste uuringute aruannete andmed.
- **Geoloogilise kaardistamise juhendi arendamine ja geoloogiliste digitaalsete kaardiandmete avalikkusele kättesaadavaks tegemine (alates 2018).** Arendatakse koostööd geoloogilise kaardistamise valdkonnas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalasse loodava Eesti Geoloogiateenistusega alates 2018. aastast. Samuti arendatakse kaardistusjuhendit, mille alusel Geoloogiateenistus teid teostab, tuleb olla valmis geoloogilise kaardi andmete vastuvõtuks, andmebaasi lisamiseks ja teha andmed avalikkusele kättesaadavaks.

2.2.6. Tegevussuund: katastriandmete registreerimine, haldamine ja kvaliteedi tõstmine

Katastri pidamise eesmärk on ennekõike kinnisasja piiri ja ruumilise ulatuse ning maa väärtuse, loodusliku seisundi ja kasutamise registreerimine ning andmete kvaliteedi, säilimise ja avalikkusele kättesaadavuse tagamine. Katastris registreeritud kinnisasjade andmed on kinnistusraamatu oluliseks osaks. Andmete vastavus tagatakse süsteemse koostööga. Tänapäeva vajadustele vastava katastri pidamiseks on kasutusele võetud e-kataster, mis võimaldab katastriüksuste, kitsenduste ja halduspiiride ruumiandmete pidamist koostalitlusvõimeliselt teiste ruumiandmeid sisaldavate andmekogudega.

Maareformi käigus lubatud ebatäpsed katastriüksuste moodustamis- ja mõõdistusviisid on endaga kaasa toonud ebatäpsed katastriandmed. 29% maakatastris registreeritud katastriüksuste arvust, mis on 55% maakatastris registreeritud maa pindalast, on moodustatud ebatäpsete moodustamis- ja mõõdistamisviisidega, milleks on aerofotogeodeetiline mõõdistus ning plaani- või kaardimaterjali alusel katastriüksuse moodustamine. Ebatäpsed katastriandmed tähendavad ebatäpseid katastriüksuste pindalasisid, ebatäpseid piiriandmeid, katastrikaardilt nähtuvat piiride ribasust, piiride kiildumist ja kattumisi, ning tegelikust maakasutusest ja valduse ulatusest erinevaid katastriüksuste piire katastrikaardil. Ebatäpsed katastriandmed võivad endaga kaasa tuua ebausaldusväärse statistika, piiritülid, ebaseadusliku metsaraie, üle kinnistu piiri ehitamise jms. Kehtiv õigus ei nõua kinnistu omanikult tema omandis oleva katastriüksuse katastriandmete täpsust ega ajakohasust. Seetõttu on katastriandmete täpsuse ja ajakohasuse tagamine jäänud maakatastri kui riigi ühe põhiregistri ülesandeks.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **Katastrisse kantud andmete kvaliteedi tõstmiseks katastrimõõdistamiste teostamine (alates 2018).** Kõige täpsema ja püsivama tulemuse katastriandmete kvaliteedi tõstmisel annab katastrimõõdistamine ja piiride kindlakstegemine. See eeldab kaasaegse maamõõtmistehnika, tarkvara ja tööjõu olemasolu. Katastripidajale katastrimõõdistamise teostamise õiguse andmisega saavad katastrimõõdistamise kontrolli osakond ja katastri kvaliteediosakond võimaluse edastada vastuoluliste andmetega piiripunktide täpsustatud mõõdistamisandmed katastri registriosakonnale registreerimiseks. Seeläbi muutub ebatäpsete katastriandmete muutmine katastris kiiremaks ja maaomanikele odavamaks ning ühtlasi tõstetakse selle tegevusega katastriandmete kvaliteeti.
- **Katastrisse kantud andmete kvaliteedi tõstmiseks katastrikaardi korrastamine.** Katastriüksuste piiriandmete analüüsi käigus on tuvastatud 16000 piiriandmete kattuvust, kus üks ja sama maa-ala on katastrikaardil korraga mitme katastriüksuse koosseisus. Praeguseks ei ole teada, kas tuvastatud piiride kattuvused katastrikaardil tähendavad ka omandi kattumist looduses. Selgitamiseks välja, kas tegemist on vaid piiriandmete algupärasest ebatäpsusest tingitud vastuoludega katastrikaardil või on tegemist sisulise omandi kattuvusega looduses, teeb katastripidaja piiriandmete kameraalse läbivaatuse ja korrastab katastrikaarti. Alusandmete ebatäpsusest tingitud vastuolud saab katastripidaja likvideerida kameraalselt katastrikaardi korrastustööde käigus. Olukordades, kus kameraalse analüüsi tulemusena ei ole võimalik tuvastada üheselt piiride asukohta ega katastrikaardil piire täpsustada, on möödapääsmatu teha koos maaomanike ja teiste asjasse puutuvate isikutega looduses katastrimõõdistamine ja määrata kindlaks piirid.
- **E-katastri arendused täisdigitaalse katastriüksuste menetluse arendamiseks ja andmebaasiloogika muutmine piiripunkti tasandile (2018).** Valmimas on maakatastriseaduse muudatused selleks, et võimaldada katastriüksuse piiriandmete kiiret, lihtsat ja odavat muutmist. Õigusliku regulatsiooni muutmisele lisaks tuleb arendada ka e-katastri süsteemi, et praegu katastriüksuse tervikkujule üles ehitatud süsteem muuta piiripunkti põhiseks. Toimiv e-katastri lahendus ei võimalda katastriüksuse piiriandmeid piiripunktide kaupa muuta. Andmeid saab muuta vaid kogu katastriüksuse osas korraga. Samuti võimaldab maaüksuste registreerimist kiirendada ja lihtsustada menetluse muutmine täielikult digitaalseks. Täisdigitaalse menetluse korral esitatakse katastriüksuse moodustamisega seotud dokumendid ja nendes sisalduvad andmed e-katastri süsteemi kaudu. Selleks tuleb muuta ja täiendada e-katastri tarkvara andmete esitamise ning toimingute kooskõlastamise osa. Ette tuleb valmistada ja juurutada e-katastri arendused, mis võimaldavad paberivabaks maakorralduseks vajalike andmete ettevalmistamist ning menetluse läbiviimist. Maakatastriseaduse muudatustega kavandatakse ka kõlvikukaardi koostamist ETAKi andmete alusel. Kõlvikukaardi andmete alusel arvutatakse vähemalt üks kord aastas katastriüksuse kõlvikute pindala. Vastava kaardi koostamise võimalus tuleb luua e-katastri tarkvara arendusega.

- **Maa kasutust kitsendavate objektide teenuste baastaristu loomine (2018).** Kavas on läbi viia kitsendusi põhjustavate objektide infosüsteemi (KPOIS) ümberkujundamine kitsenduste objektide teenuste baastaristu keskkondadeks. Luuakse uus KPOIS teenusliides ja tootmiskeskond, mis võimaldab andmeomanikel iseseisvalt andmeid esitada ja hallata. Eelpool nimetatud arendus tõhustab oluliselt kitsendustega seotud ruumiandmete esitamist ja haldamist ning tagab seega andmete suurema ajakohasuse ja kvaliteedi.
- **Katastriandmete täiendamine üleminekuks piiripunktipõhisele mõõdistamisele (kuni 2020).** Üleminekuks piiripunktipõhisele mõõdistamisele tuleb sisestada puudu olevad andmed katastriüksuste kohta, kui e-katastris piirimärgi ja piirikirjelduse info puudub. Ruumipõhisele katastriüksuste pindaladele üleminekuks on vaja üle vaadata ja täpsustada katastriüksuste piirid, mis on seotud loodusobjektidega.
- **Katastritoimikute arhiveerimine, sealhulgas digiteerimine (kuni 2020).** Maaregistri paber kandjal alusdokumendid (katastriüksuste moodustamise toimikud) koondatakse maakondlikest katastrikontoritest Tallinnas asuvasse arhiivihoonesse. See annab võimaluse toimikud korrastada ja arhiveerida katastriarhiiv ühtsete arhiivinõuete kohaselt ning sellega ühtlasi vähendada arhiivihoidlate arvelt ka Maa-ameti maakondlike kontoriruumide halduskulusid. Katastri pabersäilike korrastamine ja arhiveerimine lõpetatakse 2020. aastaks. Arhiveerimise käigus digiteeritakse olulisemad dokumendid e-katastri digitaalarhiivi hõlbustamiseks nende kättesaadavust, säilitamist ja digitaalset katastrimenetlust.
- **Katastri täiendamine kõigi omandiga seotud ruumiobjektide registreerimiseks kogu Eesti territooriumil (2018-2020).** Kavas on teha analüüs, et selgitada välja kõik omandiga seotud ruumiobjektid, mida siiani katastris ei registreeritud. Kavas on piiratud asjaõiguste ja korteriomandite ruumilise ulatuse määramine ja katastri ruumiandmete geomeetria täiendamine kõrgusandmetega. Analüüsitakse ehitise ruumiandmete lisamist katastri andmekooseisu, et tagada korteriomandite asukoha registreerimine. Töötatakse välja 3D-katastri kontseptsioon. Lisaks uuritakse võimalusi laiendada omandiga seotud asukohtade määramist kogu Eesti territooriumil, sh merealadel ja omandi ruumilise ulatuse seoseid merealade planeerimisega. Töötatakse välja Eesti merekatastri kontseptsioon.

3. ORGANISATSIIONI ARENDAMINE

Riik peab tulevikus toime tulema kasvava survega riigieelarvele, pakkudes samal ajal kodanikele avalikke teenuseid harjumuspärasel tasemel. Jätkuvalt on vaja hoida optimaalsete kulutuste juures tegevuse kõrget taset ning tagada järjepidevus ja võime algatada samade kulutuste taseme juures ka uusi tegevusi ning viia ellu muudatusi. Maa-ameti teenistuskohade arv on kahe aasta taguse olukorraga võrreldes vähenenud 47 teenistuskoha võrra (01.02.2017 seisuga). 2016. aastal muudeti põhimäärust paindlikumaks ja reorganiseeriti mitmeid osakondi, et saavutada parem juhtimiskvaliteet ja otstarbekam töökorraldus. Lisanduvate tööülesannete tõttu ja infotehnoloogia valdkonna üleviimisega Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskusesse muudeti põhimäärust ka 2017. aastal. Sarnaselt teiste riigiasutustega on Maa-ameti mitmed tugifunktsioonid konsolideeritud, mistõttu nende arendamine ja juhtimine on korraldatud keskselt. Aastal 2017 on algatatud Maa-ameti infotehnoloogia valdkonna konsolideerimine, mille täpsemad mõjud ja korraldus selgub lähiajal. Organisatsiooni kui terviku seisukohast on ka tugifunktsioonidel kanda oluline roll, pakkudes organisatsiooni vajadustest lähtuvalt tuge. Sellest tulenevalt on käesolevas peatükis välja toodud valdkonnad ja tegevused, mille arendamine on vajalik arengukavas toodud tegevusvaldkondade eesmärkide täitmiseks.

Tegevusvaldkonna lähiaastate prioriteetid:

- Konkurentsivõimelise töötasu maksmine
- Optimaalse teenistujate koosseisu kujundamine
- Tegevuspõhisele eelarvestamisele üleminekuks ettevalmistamine

Strateegiline eesmärk:	Organisatsiooni juhtimine on efektiivselt korraldatud ja ressursse on optimaalsemalt kasutatud.
-------------------------------	--

3.1. Arendussuund: personalijuhtimine

2016. aastal koondati 29 inimest. Senine töötajate arvu kärbe on avaldanud mõju emotsionaalselt ning suurenenud on ka töökoormus. Muudatustega kohanemise kõrval on kasvanud ebakindlus tuleviku suhtes. Kuigi eelarveliste piirangute tõttu on praegu täitmata mitmed koosseisus ettenähtud kohad, võib probleemiks kujuneda teenistujate arvu hoidmine praegusel tasemel, seda eriti muutuvate ja ametile lisanduvate ülesannete tingimustes. Selleks, et hoida töötajate motivatsiooni piiratud ressurssidega ning arvestades Maa-ameti teenistujate töötasu aeglasemat kasvu Eesti üldise palgatõusu taustal tuleb pidevalt olla valmis töökorralduse muutmiseks, sh töö intensiivistamiseks, infotehnoloogiliste vahendite paremaks kasutamiseks, madalama väärtusega tegevustest loobumiseks jmt.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **Palkade konkurentsivõime tõstmine.** Maa-ametis on kuu põhipalk (mediaanpalk) võrdluses teiste ametite ja inspeksioonide põhipalkadega 14% madalam. Osade teenistujate põhipalkade kasv 2016. aastal on tulnud koondamiste arvelt. Tasusid muudeti eelkõige madalamatel palgaastmetel olnud teenistujatel, kelle tasude mahajäämus asutuse sisemise ja välimise õigluse aspektist oli suurim. Jätkuvalt on eesmärk tõsta töötasusid eelkõige valdkondades, kus mahajäämus võrreldes palgaturuga on kõige suurem, ning tasustada ka uusi teenistujaid konkurentsivõimelise palgaga eeldusel, et neil on olemas sobiv erialane haridus ja arvestatav kogemus. Tasude korrigeerimisel on abiks iga-aastane Eesti avaliku teenistuse palgauuringu tulemus. Eriti oluline on võtmeametikohtade ning palgaturu suure survega valdkondade teenistujate palkade konkurentsivõime, sest just neist teenistujatest sõltub ühest küljest kõige rohkem Maa-ameti tulemuslikkus ning teisalt on need teenistujad kõige raskemini asendatavad. Samuti võiks kasvada tulemuslikkusest lähtuv muutuvpalga osakaal töötajate tasustamisel, mis aitaks ühtlasi kaasa tasustamise sisemisele õiglusele.

- **Personali pühendumuse ja motiveerituse hoidmine.** Eelkõige on see seotud juhtimise kvaliteediga ning investeringutega nii töötajatesse kui töökeskkonda. Tuleb hoida töökorraldust, mis väärtustaks iga töötajat, kuid olla enam tulemustele orienteeritud. Näeme tulevikus senisest enam vajadust kasutada kaugtöökohti ja luua kodus töötamise võimalusi ning suurendada vahetu juhtimise vastutusulatust. Osaleme üle-eestilistes pühendumuse ja rahulolu uuringutes ning see annab võimaluse ühtlasi hinnata nii juhtimise kvaliteeti Maa-ameti siseselt kui võrrelda ennast teiste asutustega ning on vajalikuks sisendiks juhtimise ja töökorralduse parendamisele.
- **Keskastmejuhtide arendamine ja sisekoolituste mahu suurendamine.** Keskastmejuhtide arendamine peaks toimuma senisest süsteemsemalt ja olema järjepidevam. Samuti peaks kasvama sisekoolituste maht üksuste koostöövõimekuse tõstmiseks.

3.2. Arendussuund: strateegiline juhtimine

Üha kiiremini muutuv maailmas tuleb ka organisatsioonil olla paindlik ja liikuda muutustega kiirelt kaasa. Selleks peab pidevalt oma tegevusi analüüsima ja kohandama neid vastavalt ühiskonna ootustele ja vajadustele. Piiratud ressursside tõttu tuleb teha koostööd partneritega ja leida parimad võimalused avalike teenuste pakkumiseks. Vabariigi Valitsus on püstitanud eesmärgi minna üle tegevuspõhisele eelarvele aastaks 2020. Selleks peab riigiasutuste strateegiline planeerimine vastama tegevuspõhise eelarve metoodikale. Strateegiline planeerimine muudetakse süsteemseks ja see on edaspidi otseselt seotud ka eelarve planeerimisega.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **Ettevalmistused üleminekuks tegevuspõhisele eelarvestamisele (2018-2019).** Hiljemalt 2019. aasta 1. märtsiks peab olema valmis kasutama tegevuspõhise eelarve metoodikat, et anda sisend 2020. aasta riigieelarve koostamiseks. Selleks tuleb korrastada strateegilist planeerimist ja viia see kooskõlla tegevuspõhise eelarvestamise põhimõtetega. Kaardistatakse avalikud teenused, viiakse läbi nende hinnastamine ja määratletakse programmid.
- **Süsteemse riskide hindamise arendamine (alates 2018).** Arengukavas on püstitatud strateegilised eesmärgid ja tegevused nende elluviimiseks. Selleks, et olla teadlik ohtudest, mis võivad mõjutada nende eesmärkide täitmist, tuleb välja arendada riskide süsteemne hindamine. Riskide hindamise käigus analüüsitakse võimalikke riske, antakse hinnangud, arvestades mõju ja tõenäosust ning määratletakse riskide maandamise meetmed.

3.3. Arendussuund: kommunikatsioon ja klienditeenindus

Kommunikatsioon aitab tuvastada probleeme, saada tagasisidet, mõista ja teha mõistetavaks seisukohti ning leida lahendusi. Kommunikatsioon paneb aluse organisatsiooni ja selle liikmete arengule. On oluline, et avalikkus saaks kiiret ja põhjalikku infot Maa-ameti tegevuse, otsuste ja eesmärkide kohta. Samuti on väga oluline neidsamu tegevusi, otsuseid ja eesmarke avalikkusele arusaadavalt selgitada. Eesmärk on suurendada Maa-ameti tuntust, olla nähtav, pakkuda dialoogi. Maa-ameti eesmärkide saavutamist toetab tegevuste kajastamine meedias, sh sotsiaalmeedias. Inimene peab saama Maa-ameti kanalite vahendusel kiirelt kätte just teda puudutava maa või kinnisvaraga seotud teabe.

Tegevussuuna olulised tegevused järgmisteks aastateks:

- **Fookusteemade välja töötamine.** Ühtse kuvandi loomiseks meedias tuleb Maa-ametil välja töötada selged sõnumid fookusteemade osas, sõnumid ja fookusteemad üheskoos kokku leppida.
- **Klientide rahulolu monitoorimine.** Selleks, et mõista paremini klientide-partnerite soove hakkab Maa-amet küsima kliendigruppidele regulaarset tagasisidet (veebiküsitlus, ürituste tagasiside, e-teenuste juures tagasisideküsitlus).
- **Teenuste kasutajate koolitamine.** Selleks, et Maa-ameti teenused oleksid lihtsalt kasutatavad, tuleb teha rohkem koolitusi ja juhendada oma teenuste kasutajaid. Teeme seda näiteks koolituspäevade, infopäevade, ajakohaste, lihtsate ja arusaadavate videote või kirjalike juhendite näol. Pikemas perspektiivis on kavas luua kasutaja isiklik keskkond (sisselogimisega

konto, e-maaamet, minu maaamet), kust inimene saab teavet just temaga seotud maa või kinnisvara kohta või kus on tema viimati kasutatud või enim kasutatavad teenused kohe esilehel.

- **Klienditeeninduse ühtlustamine (2018-2019).** Maa-ameti eesmärk on pakkuda oma kliendile parimat teenindust. Praegu on klientide teeninduspunktid suurimate maakondade keskustes ja suunatud peamiselt katastri valdkonna klientidele. Kaardistatakse ka teiste valdkondade vajadused, et leida optimaalsemad lahendused kõikide klientide vajaduste rahuldamiseks. Eesmärk on kujundada teenused nii, et pärast maavalitsuste kaotamist oleks tagatud samaväärselt hea klienditeenindus inimeste kodukandis.